

Magnús Þorkelsson, skólameistari Flensborgarskólans
Drekavöllum 18 – 401,
221, Hafnarfjörður

Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Hafnarfirði, 2. desember 2020

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030

Með tilvísan til þess að á samráðsgátt Alþingis er að finna tillögu til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030 (þskj. 310, 278. mál á 151. löggjafarþingi), leyfi ég mér að koma með eftirfarandi umsögn um málið.

Hafandi verið í stjórn skóla í um 30 ár og borið þá gæfu til að fá að taka þátt í verkefninu Heilsueflandi framhaldsskóli í áratug og sem nú er starfrækt víða um land, þá fagna ég slíkri stefnumótun sem þarna er lögð fram og vona að stjórnvöld nái að fylgja þessu máli eftir af festu.

Frá mínum sjónarhól virðist þessi þingsályktunartillaga vera að formgera eða fastsetja ýmis góð hugtök í starfsháttum skólakerfisins og er það vel.

Það er þó einkum þrennt sem ég vildi leggja áherslu á í þessu sambandi.

1. Það undrar sjálfsagt engan að ég fagni því að liðurinn Velliðan í öndvegi sé þarna sem þáttur og að þarna séu notuð hugtök eins og heilsuefling, geðrækt, velliðan og rödd nemenda, forvarnir og náms- og starfsráðgjöf. Ég hygg, t.d. á grundvelli gagna frá Rannsóknnum og greiningu að geðrækt kunní að verða eitthvert mesta forvarnaverkefni komandi ára, ekki síst núna í ljósi þess ástands sem er í samfélaginu og kallast Covid. Afleiðingar þess eru ekki enn fyrirsjáanlegar. Þá tel ég mikilvægt að aðrir þættir en beinar námsgreinar fái pláss í skólastarfinu. Þarna er rétt að hyggja að ýmsu eftir þroska nemenda og aldri en öruggt má telja að fátt sé betra og fátt gangi betur í öllum aldurshópum en Núvitundin, sem mér skilst að þingheimur hafi fengið að kynnast. Þá er geðrækt gríðarlega mikilvæg enda telja forsvarsmenn heilbrigðismála, m.a. forsvarsmenn WHO, að depurð og þunglyndi séu einhver mesta farsótt sem um plánetuna gengur og

Magnús Þorkelsson, skólameistari Flensborgarskólans
Drekavöllum 18 – 401,
221, Hafnarfjörður

muni aðrar farsóttir blikna í samanburði við það sem fram undan er ef ekki verði spyrnt við fótum. Hafandi átt þess kost að nýta mér Núvitund í starfi þá fullyrði ég að fátt geti gengið í gegnum alla árganga skólastarfs og haft jafn mikið gildi og Núvitund.

2. Þá vil ég vekja athygli á umræðu sem gengið hefur um menntaheiminn og er stundum kölluð Finnska leiðin en mér finnst best að kalla skapandi starf. Þar með væri viðurkennt að það fer margvíslegt nám fram í skólum og það er ekki allt tengt námsgreinum og þeirri skoðun að allt nám gangi út á það að læra það sem er rétt en fá aldrei að takast á við opin verkefni og efla skapandi hugsun. Leiklist, félagsstarf, björgunarsveitastarf og fjölmargt fleira er nám. Skapandi hugsun, og lausnarmiðað verklag er líklegra til að nýtast nemendum skólanna mun betur en margt annað. Og ef við í alvörunni ætlum að gefa Rödd nemenda marktækt svigrúm þá er skapandi nám líklegt til að verða skapandi starf og ekki veitir nú af.
3. Í beinu framhaldi vil ég svo koma að námsgreinum. Það eru á annað hundrað ár síðan flestar námsgreinar hefðbundinna nútíma skóla urðu til. Það hlýtur að fara að koma að endurnýjun þeirra. Námsgreinar eru að vissu leiti ágætur rammi en þær eru líka eins og spennitreyja á margt í skólastarfi. Undanfarin ár hefur verið kallað eftir kynjafræði, umhverfisfræðum og fjármálalæsi, svo fátt eitt sé nefnt. Í Flensborg starfrækjum við Lífsleikni áfanga undir nafninu Hámark. Þar læra nemendur m.a. núvitund, um borgaralegt hlutverk sitt, atvinnu- og námsmöguleika, að setja sér markmið og hugarfar sem kallað er gróskuhugarfar. Til þess að svona geti þróast áfram þá þarf að gera tvennt alla veganna. Það þarf að sameina námsgreinar. Í umhverfisfræðum er margháttuð samþætting raungreina en einnig tungumála og félagsgreina ef menn vilja. Í fjármálalæsi má tengja viðskiptagreinar, stærðfræði og lífsleikni. Svo má lengi telja. Það er að líkindum öflugra að kenna t.d. íslensku í gegnum ritun og þýðingar en eyðufyllingar og reglustagl.

Ég óska mennta- og menningarmálaráðherra til hamingju með þessar hugmyndir og vona að það takist að sameina þingheim og samfélagið um þessar tillögur enda er það börnum okkar og okkur öllum lífsnauðsyn að við búum okkur undir framtíðina en ekki fortíðina.

Virðingarfyllt

Magnús Þorkelsson
skólameistari